

zdj. M. Mazewski

CENTRALNY DOBÓR PSÓW DO SŁUŻBY W POLICJI

podinsp. Mariusz Prokopczyk

wykładowca
Zakładu Kynologii Policyjnej CSP

Zgodnie z poleceniem I Zastępcy Komendanta Głównego Policji nadinsp. Krzysztofa Gajewskiego z dnia 3 stycznia 2013 r. centralny dobór psów do służby w Policji jest realizowany przez Zakład Kynologii Policyjnej CSP w Sułkowicach.

Komisję do realizacji centralnego doboru psów do służby w Policji powołał Komendant Centrum Szkolenia Policji. Do zadań komisji należą m.in.:

- wyszukiwanie i typowanie psów do tresury,
- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z hodowcami lub innymi właścicielami, zainteresowanymi sprzedażą psów,
- kwalifikowanie psów do tresury poprzez przeprowadzanie prób ich charakteru,

- sprawdzanie psów pod względem zdrowotnym,
- wycenianie wartości psów na podstawie przyznawanych punktów podczas przeprowadzanych prób polowych oraz oceny zdrowia.

Dopuszcza się samodzielne przeprowadzenie procesu doboru psa do tresury przez KWP/KSP, jednakże wytypowany pies musi przejść procedurę kwalifikacyjną prowadzoną przez komisję.

DOBÓR PSÓW

Każdy pies kwalifikowany do tresury w Policji musi wykazać się predyspozycjami w zależności od kategorii, w jakiej ma być tresowany oraz spełniać wymogi zdrowotne. Kryteria te są zawarte w załączniku nr 4 do zarządzenia nr 296 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 marca 2008 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań z użyciem psów służbowych, szczegółowych zasad ich szkolenia oraz norm żywienia.

Zmiany organizacyjne w służbie kynologicznej spowodowały konieczność dostosowania zapisów ww. zarządzenia do obecnego stanu faktycznego. Zmiany te dotyczą m.in. procedury doboru psów do służby w Policji. Psy do służby w Policji przyjmowane są w wieku od roku do dwóch lat, o budowie i szacie zgodnej z wzorcem rasy, w odpowiedniej kondycji psychicznej i fizycznej. Właściciele psów oferujących psy do sprzedaży muszą posiadać dokumenty potwierdzające pochodzenie i stan zdrowia. Zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856) należy przedstawić dokument potwierdzający pochodzenie psa, tj. metrykę lub rodowód wydany przez ogólnokrajową lub międzynarodową organizację, której statutowym celem jest działalność związana z hodowlą psów rasowych.

Ponadto sprzedający psa musi również dostarczyć:

- aktualne zaświadczenie o szczepieniu przeciwko wściekliznie,
- wynik badania w kierunku dysplazji stawów biodrowych,
- pełną dokumentację weterynaryjną, jeżeli pies (w okresie od dnia kwalifikacji do dnia dostarczenia na kurs) poddawany był leczeniu lub dodatkowym badaniom.

W związku z coraz częstszymi przypadkami stwierdzenia u dużych ras psów dysplazji stawów łokciowych, do projektowanego zarządzenia zaproponowano dodanie wymogu przedstawienia wyników badań rtg. również w tym kierunku. Ze względu na rozbieżność w ocenie dysfunkcji stawów biodrowych i łokciowych przez lekarzy opisujących badania, celowe jest, aby w opisie badań w kierunku dysplazji zawarte było stwierdzenie o tym, że pies jest wolny od dysplazji obydwu stawów. Zaproponowano też, aby zrezygnować z konieczności okazania przez właściciela urzędowego świadectwa zdrowia psa. Podyktowane jest to tym, że psy przed dostarczeniem do ZKP często przebywają w kilku różnych hodowlach i dostarczenie świadectwa z ostatniego miejsca pobytu nie odzwierciedla stanu faktycznego.

Obowiązujące przepisy oraz zaproponowane zmiany do zarządzenia dadzą podstawę do odrzucenia psa ze względów

zdrowotnych podczas kwalifikacji, gdy zostaną stwierdzone:

- 1) rażące odstępstwa od wzorca rasy;
- 2) widoczne blizny i duże uszkodzenia skóry, w szczególności wyłysienia i odbarwienia, nawet po zaleczeniu, a także blizny lub inne ślady w okolicy szyi lub lewego ucha, mogące świadczyć o próbach usunięcia oznakowania elektronicznego lub tatuażu;
- 3) wady urody w postaci całkowitej lub częściowej amputacji uszu lub ogona;
- 4) zły stan higieny psa, a w szczególności:
  - a) silne zabrudzenia skóry i sierści,
  - b) inwazja egzopasożytów,
  - c) nieprawidłowa pielęgnacja sierści u psów ras wymagających specjalnych zabiegów takich jak strzyżenie lub trymowanie;
- 5) wady i choroby oczu, uszu, nosa;
- 6) wady i braki uzębienia;
- 7) budowa nietypowa dla danej rasy (wzrost, waga, proporcje, kątownie);
- 8) uszkodzenia poduszek łap i pazurów.

W przypadku stwierdzenia jednego z powyższych uchybień decyzję o odrzuceniu danego psa z dalszej kwalifikacji podejmuje komisja kwalifikacyjna, w skład której wchodzi lekarz weterynarii. Ewentualna dyskwalifikacja powinna zależeć od stopnia nasilenia wyszczególnionej wady oraz jej wpływu na tresurę w danej kategorii.

Psa do tresury w Policji zdyskwalifikują również:

- 1) wady psychiczne i choroby neurologiczne objawiające się m.in.:
  - a) nadpobudliwością ruchową,
  - b) otępiłością,
  - c) innymi atypowymi reakcjami na bodźce zewnętrzne;
- 2) wady budowy i postawy;
- 3) wady i choroby układu kostno-stawowego (w tym dysplazja);
- 4) dysfunkcje ruchowe;
- 5) nieprawidłowa szata oraz uszkodzenia sierści i skóry;
- 6) wady i choroby narządów wzroku i słuchu;
- 7) zaburzenia przemiany materii, objawiające się m.in.:
  - a) wychudzeniem,
  - b) otyłością.

Ponadto do służby nie kwalifikuje się psów, u których stwierdzono:

- 1) przepuklinę;
- 2) wnetrostwo;
- 3) chorobę transportową;
- 4) ciążę;
- 5) ciążę urojoną.

Po zakwalifikowaniu psa pod względem zdrowotnym, w celu sprawdzenia i oceny predyspozycji do tresury, poddaje się go połowym próbom charakteru, które w zależności od kategorii w jakiej pies będzie szkolony, obejmują:

- aportowanie,
- szukanie przedmiotu z naniesionym nośnikiem zapachowym,
- reakcję na strzał,
- obronę przewodnika,
- czujność i popęd do samoobrony.

Próba aportowania ma na celu sprawdzenie predyspozycji psa do pracy węchowej, obejmuje aportowanie różnych przedmiotów (np. drewnianego klocka, piłeczki, plastikowej rurki). Aportowanie przeprowadza się na smyczy bądź luzem, w terenie otwartym lub w pomieszczeniach z wyko-

rzystaniem różnorodnego podłoża. Przede wszystkim należy sprawdzić zachowanie psa na śliskich nawierzchniach. Pies podczas tej próby musi wykazać się pasją do aportowania różnych przedmiotów, radością z zabawy i pewnością w zachowaniu.

Kolejną próbą mającą na celu potwierdzenie predyspozycji psa do pracy węchowej w określonej specjalizacji jest wyszukiwanie ukrytych przedmiotów z naniesionym zapachem (narkotyków, materiałów wybuchowych lub zwłok ludzkich). Próbę tę przeprowadza się również w terenie otwartym i w pomieszczeniach. Pies musi mieć możliwość zapoznania się z ukrywanym przedmiotem przede wszystkim poprzez krótką zabawę. Aport powinien być wynoszony i ukrywany, tak aby pies, wyszukując go, pracował z wiatrem. Po odnalezieniu przedmiotu pies powinien w sposób zdecydowany podjąć próbę zdobycia go. Podczas aportowania w terenie otwartym przeprowadza się próbę odporności na strzał. Celem tej próby jest sprawdzenie reakcji psa na gwałtowny hałas. Pożądanym zachowaniem psa jest brak jego reakcji na strzały, spokój i równowaga. Niedopuszczalna jest jakakolwiek reakcja lękowa, objawiająca się chęcią ucieczki lub spadkiem zainteresowania próbą, w której pies uczestniczy lub też zachowania agresywne.

Dodatkowym elementem sprawdzanym u psów typowanych do służby w Policji w kategorii patrolowe i patrolowo-tropiące jest próba obrony przewodnika i popędu do ścigania osoby uciekającej. Celem jej jest zbadanie zdolności obrończych psa, jego pewności i zdecydowania w ataku. Próbę przeprowadza się w taki sposób, że pozorant ubrany w strój ochronny i uzbrojony w miękką pałkę, z odległości około trzech metrów (wcześniej pozostając w ukryciu) atakuje opiekuna psa w sposób zdecydowany, zachowując jednocześnie środki ostrożności. Jeśli pies podejmie obronę przewodnika (zaatakuje), pozorant powinien mu ustępować, żeby pies wyszedł wygrany z potyczki. Na sygnał sprawdzającego opiekun przytrzymuje psa, umożliwiając ucieczkę pozorantowi na odległość co najmniej dziesięciu metrów. Na sygnał sprawdzającego opiekun zdejmuje psu kaganiec i puszcza go luzem w kierunku uciekającego pozoranta, analogicznie jak podczas obrony przewodnika w momencie, kiedy pies zaatakuje, pozorant powinien dać mu wygrać oraz nie może uderzać go pałką. Pies podczas próby musi wykazać się pasją do atakowania osoby i wytrzymałością ataku. Ostatnim elementem sprawdzanym w zakresie ćwiczeń obrończych jest próba samodzielności i czujności. Celem próby samodzielności i czujności jest sprawdzenie u psa reakcji w sytuacji zagrożenia pod nieobecność opiekuna. Opiekun pozostawia przywiązanego psa w kagańcu lub bez. Następnie oddala się na odległość co najmniej 10 m. Po upływie ok. 1 minuty pozorant ubrany w strój ochronny i uzbrojony w pałkę zbliża się do psa i z wzrastającą intensywnością atakuje go, zachowując jednocześnie środki ostrożności. Pozorant nie może uderzać psa pałką, a po ataku psa musi mu ustępować. Pies podczas próby musi wykazać się czujnością, samodzielnością, ostrością oraz popędem do samoobrony. W obydwu opisanych powyżej próbach niedopuszczalna jest reakcja lękowa psa, objawiająca się między innymi chęcią ucieczki lub brakiem reakcji obronnej w stosunku do pozoranta.

Powyżej opisano kryteria doboru psów do Policji, uwzględniając zmiany, które zostały zaproponowane w zmieniającym zarządzeniu w sprawie metod i form wykonywania zadań z użyciem psów służbowych, szczegółowych zasad ich szkolenia oraz norm wyżywienia.

Reasumując, zaproponowano następujące zmiany dotyczące procedury doboru psów do tresury w Policji:

- 1) wprowadzenie obowiązku dostarczenia badania rtg. w kierunku dysplazji stawów łokciowych psa oraz zawarcia w opisie stwierdzenia o tym, że pies jest wolny od dysplazji obydwu stawów;
- 2) rezygnacja z obowiązku okazywania przez właściciela urzędowego świadectwa zdrowia psa;
- 3) dodanie wymogu, aby w momencie zakupu sprzedający psa okazał dokument potwierdzający pochodzenie psa, tj. metrykę lub rodowód wydany przez ogólnokrajową lub międzynarodową organizację, której statutowym celem jest działalność związana z hodowlą psów rasowych;
- 4) spowodowanie, aby wystąpienie poniższych wad nie powodowało obligatoryjnej dyskwalifikacji psa z dalszej procedury kwalifikacyjnej, a decyzja uzależniona była od wpływu danej wady na proces tresury w danej kategorii:
  - choroby oczu, uszu, nosa,
  - budowa nietypowa dla danej rasy (wzrost, waga, proporcje, kątownie),
  - uszkodzenia poduszek łap i pazurów,
  - wady i braki uzębienia.

Osoby posiadające psy spełniające powyższe kryteria i chcące je sprzedać do służby w Policji mogą się kontaktować z Zakładem Kynologii Policyjnej. Do kontaktu zaprasza się zarówno hodowców, jak i osoby indywidualne. Dane kontaktowe do Zakładu Kynologii Policyjnej można znaleźć na stronie internetowej:

www.csp.edu.pl/portal/csp/4/10/Zaklad_Kynologii_Policyjnej.html

**Bieżące informacje na temat doboru psów
można znaleźć również na stronie CSP
www.csp.edu.pl**

w zakładce CENTRALNY DOBÓR PSÓW DO SŁUŻBY W POLICJI.

Summary

Central selection of dogs for the service in the Police
In the article a current system of the selection of dogs for the service in the Police was described. Proposed changes in the instruction No. 296 of the Commandant-in-chief of the Police from 20 March 2008 on methods and forms of the performance of tasks with the use of service dogs, detailed principles of their training and nutrition norms, were also included.

Tłumaczenie: Renata Cedro, MCSSP CSP